
Jaarrekening Wageningen University 2015

WAGENINGEN **UR**

For quality of life

Inhoud

Kengetallen	2	
Financieel verslag	3	
Jaarrekening	6	
Geconsolideerde balans na bestemming van het netto resultaat	6	
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	7	
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	8	
Waarderingsgrondslagen	9	
Toelichting op de balans	15	
Toelichting op de winst- en verliesrekening	23	
Enkelvoudige balans	27	
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	28	
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	29	
Overige gegevens	30	
Gebeurtenissen na balansdatum	30	
Verwerking van het resultaat	30	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31	
Bijlage 1	Helderheidsaspecten	36
Bijlage 2	Personele bezetting (fte)	37
Bijlage 3	Overzicht G: Doelsubsidies en overlopende passiva EZ	38
Bijlage 4	FSR-tabel 2015 Wageningen University	40
Bijlage 5	Bezoldiging	41

Kengetallen

Tabel 1 Financiële kengetallen Wageningen University (* mln. €)

	2015	2014	2013	2012
Rijksbijdrage excl. doelsubsidies	173,7	167,6	166,5	164,3
Collegegelden en tuition fees ¹⁾	28,2	25,0	24,9	21,0
2 ^e geldstroom en doelsubsidies	26,8	26,8	26,6	25,6
Matchingsmarkt en contractonderzoek	66,2	79,6	84,8	81,5
Investeringen	24,4	35,6	36,9	37,4
Netto resultaat	- 1,7	- 0,4	2,2	5,2
Vermogen Wageningen University				
Vermogen in vaste activa	279,6	275,7	263,2	247,6
Eigen vermogen	153,7	155,4	155,8	153,6
Totaal vermogen	375,3	354,9	380,4	366,1
Solvabiliteitsratio (%)	40,9%	43,8%	41,0%	42,0%
Liquiditeit Wageningen University				
Liquide middelen	39,6	31,4	48,4	53,3
Current ratio	0,5	0,5	0,6	0,7

¹⁾ Exclusief cursusgelden

Financieel verslag

Resultaat- en balansontwikkeling

Wageningen University heeft in 2015 een negatief resultaat behaald van € 1,7 mln., dat is € 1,3 mln. lager dan in 2014. De achteruitgang bestaat uit € 0,1 mln. bij de departementen en € 1,2 mln. bij de centrale afdelingen.

Tabel 2 Resultaat van Wageningen University (x mln. €)

	2015	2014
Departementen	-1,2	-1,1
Centrale afdelingen	3,1	2,4
Genormaliseerd operationeel resultaat	1,9	1,3
Incidentele resultaten	-4,1	-1,9
Mutatie bestemmingsreserve voor projectkosten latere jaren	0,5	0,2
Exploitatieresultaat op basis richtlijnen OC&W	-1,7	-0,4

De departementen gezamenlijk haalden een negatief jaarresultaat van € 1,2 mln., € 0,1 mln. minder dan in 2014. Het departement Omgevingswetenschappen behaalde een negatief resultaat, de overige departementen hadden een positief resultaat.

Het operationele resultaat van de centrale afdelingen bedraagt € 3,1 mln. Dit is € 0,7 mln. hoger dan in 2014. In het resultaat van de centrale afdelingen is de vrijval van het opgebouwde revolving fund CAT Agrofood van € 1,6 mln. opgenomen. Daarnaast zijn de kosten van het facilitair bedrijf en de concernstaf lager dan begroot en is een deel van de strategische budgetten niet besteed.

Bij de raad van bestuur zijn verder een aantal *incidentele* resultaatposten (€ -4,1 mln.) verwerkt. Het gaat dotaties aan de voorzieningen in verband met fiscaliteiten en overige personele voorzieningen.

Zoals de richtlijnen voorschrijven, verantwoordt Wageningen University de op kasbasis ontvangen rijksbijdrage als baten. Voor zover deze baten betrekking hebben op projectkosten die in latere jaren worden gemaakt, ontstaat hierdoor in het verslagjaar een positief en in latere jaren een negatief resultaat. Deze vertekende resultaatteffecten worden geneutraliseerd via de bestemmingsreserve. Op deze manier is vanuit het resultaat 2015 € 0,5 mln. toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Daartegenover zullen in volgende jaren onttrekkingen worden gedaan.

Omzet- en kostenontwikkeling

De baten zijn in 2015 € 1,4 mln. gestegen. De basisfinanciering (rijksbijdrage excl. geormerkte middelen en collegegelden) is gestegen van € 192,6 mln. tot € 201,9 mln.

De rijksbijdrage EZ is met € 6,1 mln. gestegen tot een bedrag van € 173,7 mln. Hierachter gaan verschillende veranderingen schuil. De rijksbijdrage EZ is gestegen als gevolg van het toekennen van de middelen die voortkomen uit de prestatieafspraken met het ministerie van EZ (€ 0,2 mln.), middelen vanuit het begrotingsakkoord 2014 (€ 1,2 mln.), loonbijstelling (€ 2,7 mln.) en een stijging van de middelen gemoeid met de variabele bekostigingsparameters ingeschrevenen/graden/promoties (€ 7,0 mln.) Door kortingen die gemoeid zijn met de diverse taakstellingen uit regeerakkoorden (€ -2,7 mln.) en een verhoging ten opzichte van 2014 van de afbuffering (€ - 2,1 mln.) en overige effecten van € -0,2 mln. stijgt de rijksbijdrage per saldo met € 6,1 mln. De rijksbijdrage mag jaarlijks

met maximaal 2% stijgen (afbuffering). De totale afbuffering bedraagt in 2015 € -9,5 mln., dat is € 2,1 meer dan in 2014.

De baten uit werk in opdracht van derden zijn met 12% gedaald tot € 91,1 mln. Deze baten bestaan uit programmafinanciering (tweede geldstroom en doelsubsidies), die gelijk is gebleven op een niveau van € 26,8 mln, cofinancieringsprojecten en matchingsmarkt, die met 29% is afgenomen tot € 20,6 mln. en de contractresearch, die 10% is afgenomen tot € 45,7 mln. Deze daling wordt veroorzaakt door de terugloop van de FEZ-middelen en doordat meer tijd wordt besteed aan onderwijs. Gelijktijdig met de omzetafname nemen ook de kosten af, bv. door terugloop van het aantal promovendi. Het effect op het resultaat is daardoor beperkt.

De personele lasten zijn ten opzichte van 2014 met € 3,5 mln. gestegen tot € 194,5 mln. Dat komt door een lagere personele bezetting (-7 fte) en 2,0% hogere salariskosten per fte. De personele bezetting is in 2015 afgenomen van 2.666 fte naar 2.659 fte.

Balansontwikkeling

De liquiditeit van Wageningen University is in 2015 toegenomen van € 31,4 mln. tot € 39,6 mln. De factoren die de liquiditeitsafname verklaren staan in tabel 3.

Tabel 3   *Ontwikkeling liquiditeit Wageningen University (x mln. €)*

	2015
Resultaat	-1,4
Toename vaste activa (investeringen minus afschrijvingen)	-4,0
Toename kortlopende schulden en vorderingen	10,9
Toename voorzieningen	2,9
Afname langlopende schulden	-0,2
Totaal	8,2

De toename van de vaste activa wordt veroorzaakt door de investeringen in de Campus. In 2015 is geïnvesteerd in Helix, het nieuwe gebouw voor het departement Agrotechnologie en voedingswetenschappen en in een tweede sporthal. Deze investeringen konden uit de beschikbare liquide middelen worden gefinancierd. De toename van de kortlopende schulden komt vooral door hogere ontvangen voorschotten van opdrachtgevers. De totale liquiditeitspositie van € 39,6 mln. bestaat voor € 104,1 mln. uit voorschotten, waarvan € 6,2 mln. het karakter van doorstortgelden heeft. Deze doorstortgelden worden ontvangen omdat Wageningen University trekker is van een aantal consortia. De doorstortgelden worden in 2016 doorbetaald aan partners.

De solvabiliteit van Wageningen University bedraagt per 31 december 2015 40,9%. Dat was in 2014 43,8%.

Wijzigingen in de juridische structuur en kapitaalbelangen

In 2015 is stichting Expat Center opgericht. Wageningen University heeft overwegende zeggenschap in deze stichting. De balans en winst- en verliesrekening van deze stichting worden met ingang van 2015 opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Wageningen University.

Vooruitzichten 2016

Wageningen University verwacht in 2016 een resultaat te behalen van € -2,5 mln. Het resultaat blijft onder druk staan door de stijgende studentenaantallen, waarvoor wel extra kosten worden gemaakt, terwijl de financiering door de overheid daarvan achter blijft door de afbuffering. In de begroting 2016 is nog geen rekening gehouden met mogelijk verwaarding van overtollig vastgoed.

De omzet zal in 2016 licht stijgen tot € 321,9. De stijging met € 0,9 mln. wordt veroorzaakt door een stijging van de basisfinanciering met € 9,5 mln. tot € 211,4 mln. en een daling van de 2^e en 3^e geldstroom met € 9,1 mln. tot € 84,0. De overige baten nemen met € 0,5 mln. toe tot € 26,5 mln.

De rijksbijdrage stijgt met € 4,6 mln. tot € 178,3 mln. De stijging als gevolg van de hogere studentenaantallen wordt deels teniet gedaan door bezuiniging op de Groene Plus en diverse taakstellingen uit het regeerakkoord. Ook is er sprake van een daling van de prijzen van de bekostigingsparameters bij OCW met 4%. De afbuffering bedraagt in 2016 € 7,0 mln.

De collegegelden nemen met € 5,2 mln. toe tot € 33,4 mln., vooral door de stijging van het aantal studenten.

De directe personele kosten stijgen met € 1,3 mln. tot € 178,5. Dit wordt veroorzaakt door een daling van de personele bezetting met 40 fte en een stijging van de gemiddelde salarislust met 2,5% door accres en loonkostenontwikkeling. De daling van het aantal fte betreft voornamelijk AIO's, als gevolg van het dalend aantal 3^e geldstroomprojecten.

Als gevolg van de in gebruik name van het nieuwe Helix-gebouw en het nieuwe Student Informatie Systeem nemen de afschrijvingen met € 2,5 mln. toe. Ook wordt rekening gehouden met impairments ad € 2,0 mln. De in gebruik name van het Helix gebouw zal leiden tot lagere incidentele huisvestingskosten en lagere energiekosten (totaal € 3,5 mln.).

De liquiditeit zal als gevolg van het negatieve resultaat en verlaging van de kortlopende schulden afnemen tot € 24,6 mln. Met een kaspositie van € 24,6 mln. is de continuïteit van de bedrijfsvoering in 2016 gewaarborgd. Mocht er echter een aanvullende liquiditeitsbehoefte ontstaan, dan heeft Wageningen University een kredietfaciliteit bij ABN Amro beschikbaar van € 12,5 mln. Daarnaast heeft Wageningen University de mogelijkheid van het aantrekken van een collegiale financiering van DLO.

De investeringsactiviteiten voor Wageningen University zijn begroot op € 20,8 mln. en blijven daarmee binnen het voor 2016 ingestelde investeringsplafond, waarbij de investeringsuitgaven lager liggen dan het saldo aan reguliere afschrijvingen plus resultaat (totaal € 20,9 mln.).

Voor een nadere toelichting op de resultaatsontwikkeling in de komende drie jaar wordt verwezen naar de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag.

Jaarrekening

GECONSOLIDEERDE BALANS NA BESTEMMING VAN HET NETTO RESULTAAT

Balans	31-12-2015	31-12-2014
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
(1) Immateriële vaste activa	5.480	1.763
(2) Materiële vaste activa	273.566	273.297
(3) Financiële vaste activa	581	606
Totaal vaste activa	279.627	275.666
VLOTTENDE ACTIVA		
(4) Voorraden	62	129
(5) Vorderingen en overlopende activa	56.038	47.778
(6) Liquide middelen	39.612	31.367
Totaal vlottende activa	95.713	79.274
TOTAAL ACTIVA	375.339	354.940
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	145.469	147.746
Bestemde reserve	8.205	7.674
(7) Totaal eigen vermogen	153.674	155.420
(8) EGALISATIEREKENING	8.488	10.468
(9) VOORZIENINGEN	20.193	17.713
(10) LANGLOPENDE SCHULDEN	17.008	15.238
(11) KORTLOPENDE SCHULDEN	175.976	156.101
TOTAAL PASSIVA	375.339	354.940

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

	Resultaat 2015	Begroting 2015	Resultaat 2014
(12) BATEN			
Rijksbijdrage	173.674	174.000	167.595
Collegegelden	28.208	30.800	25.021
Tweede geldstroom en doelsubsidies	26.814	22.200	26.830
Cofinanciering en matchingsmarkt	20.541	19.200	29.036
Topsectoren	1.202	0	0
Bilaterale markt	45.505	56.300	50.593
Nevenactiviteiten	20.165	15.900	15.650
Overige baten	5.865	5.900	4.879
Totaal baten	320.974	324.300	319.604
LASTEN			
(13) Personele kosten	194.455	192.100	191.038
(14) Afschrijvingen	20.414	22.900	23.041
(15) Huisvestingskosten	27.565	31.900	24.808
(16) Algemene kosten	36.632	42.700	35.828
(17) Specifieke kosten	43.125	36.900	44.971
Totaal lasten	322.191	326.500	319.686
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.217	-2.200	-82
(18) Financiële baten en lasten	-500	-700	-306
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	-1.717	-2.900	-388
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0
(19) Resultaat uit deelnemingen	-29	-100	-33
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	-1.746	-3.000	-421
Aandeel van derden	0	0	0
Buitengewone baten en lasten	0	0	0
NETTO RESULTAAT	-1.746	-3.000	-421

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	Resultaat 2015	Resultaat 2014
OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Bedrijfsresultaat	-1.217	-82
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	20.414	23.041
	19.197	22.959
Mutaties voorzieningen	2.480	129
Mutaties in voorraden	67	-80
Mutaties in vorderingen	-8.260	20.956
Mutaties in kortlopende schulden	19.875	-31.600
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	33.359	12.364
Ontvangen rente	600	565
Betaalde rente	-1.100	-871
Kasstroom uit operationele activiteiten	32.859	12.058
INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in immateriële activa	-3.986	-1.138
Investerings in gebouwen en terreinen	-11.552	-25.188
Investerings in overige materiële activa	-9.081	-12.024
Investerings in deelnemingen en ledenkapitaal	-4	-71
Desinvesteringen in vaste activa	219	2.853
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-24.404	-35.568
FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Nieuw opgenomen leningen	17.000	0
Aflossing langlopende schulden	-15.230	-230
Mutaties equalisatierekening	-1.980	6.731
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-210	6.501
KASSTROOM	8.245	-17.009
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		
Saldo liquide middelen per 1 januari	31.367	48.376
Saldo liquide middelen per 31 december	39.612	31.367
Mutatie liquide middelen	8.245	-17.009

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt en vastgesteld door de raad van bestuur op 18 april 2016 en goedgekeurd door de raad van toezicht op 30 mei 2016. De opstelling heeft plaatsgevonden volgens de onderstaande waarderingsgrondslagen. Waar van deze grondslagen is afgeweken, wordt dat bij de betreffende financiële gegevens vermeld.

De gepresenteerde cijfers over voorgaand verslagjaar zijn conform de cijfers uit de jaarrekening van het betreffende jaar. Afwijkingen kunnen zijn ontstaan als gevolg van correcties c.q. onderlinge verschuivingen of een gewijzigde methodiek van afronding. Daar waar dit aan de orde is en van relevante betekenis, wordt dit vermeld. Wageningen University hanteert vanaf 2015 een andere indeling van de baten. De vergelijkende cijfers zijn volgens de nieuwe indeling in deze jaarrekening opgenomen.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Wageningen University vormt samen met WU Holding BV, Stichting ISRIC, Stichting Restaurant van de Toekomst en Stichting Expat Center een groep.

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van historische kosten. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord. In de winst- en verliesrekening worden opbrengsten en kosten in vreemde valuta verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

Uitgangspunt voor het opstellen van de jaarrekening zijn de vereisten uit de Regeling Jaarverslaglegging Onderwijs, BW2 titel 9 en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten zullen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De belangrijkste posten waarbij sprake is van schattingen zijn:

- Waardering en levensduur vaste activa
- Voorziening op vorderingen en projecten
- Voorzieningen
- Claims

Consolidatiekring

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van de instelling, haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen (op grond van de feitelijke situatie) of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Wageningen University overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend per balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop Wageningen University een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor

100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Tabel 4 *Dochters die integraal zijn geconsolideerd*

	Aandeelhouder	Statutaire zetel	%	
			31-12-2015	31-12-2014
Wageningen University Holding BV	Wageningen University	Wageningen	100	100
Stichting ISRIC	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.
Stichting Restaurant van de Toekomst	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.
Stichting Expat Center	n.v.t.	Wageningen	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 5 *Niet geconsolideerde deelnemingen*

	Statutaire zetel	%	
		31-12-2015	31-12-2014
Can-IT BV	Wageningen	35	35
Ceradis BV	Wageningen	14	13
Bio-Product BV	Wageningen	5	5
Surfix BV	Wageningen	13	13
Green Dino BV	Wageningen	11	11
KLV Professional Match BV	Wageningen	5	5
Caribou Biosciences Inc.	Delaware	1	0

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten, octrooien en licenties, software, goodwill en productierechten worden niet geactiveerd, tenzij deze van derden gekocht zijn dan wel de vervaardigingskosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Bovendien dient het immateriële vaste actief toekomstige economische voordelen te kunnen genereren. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijving vindt plaats naar rato van de realisatie van de verwachte opbrengsten in vijf jaar. Als de realisatie van de opbrengsten niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, wordt de lineaire methode gehanteerd. Overeenkomstig de wettelijke verplichting wordt voor het geactiveerde bedrag van de ontwikkelingskosten een wettelijke reserve aangehouden. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur en de restwaarde. In het jaar van aanschaf wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Materiële vaste activa in uitvoering of in bestelling worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs respectievelijk de bedragen die door derden reeds aan de vennootschap in rekening zijn gebracht. Investerings kleiner dan € 5.000,- worden direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Tabel 6 Afschrijvingstermijnen

Onderdeel	Lineaire afschrijving in jaren
Bedrijfsterreinen / Werk in uitvoering	0
Terreininrichting en infrastructuur	60
Bedrijfsgebouwen	
Casco	60
Afbouwpakket	30
Inbouwpakket/inrichting bedrijfsgebouwen	15
Kassen, barakken, diverse opstallen/ bouwwerken	15
Apparatuur en inventaris	
Kantoormeubilair / machines en werktuigen / inventaris restauratieve voorzieningen / glasvezelnet / overige inventaris	10
Laboratoriumapparatuur / audiovisuele apparatuur / vervoermiddelen / PR- en voorlichtingsmateriaal	5/8
ICT-apparatuur incl. programmatuur (hardware t.b.v. netwerken)	5
ICT-apparatuur incl. programmatuur (hardware overig)	3

Verkregen investeringssubsidies en bijdragen uit extern gefinancierde projecten worden in het jaar van aanschaf in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Ontvangen subsidies ten behoeve van activa die voor het primair proces noodzakelijk zijn worden gepassiveerd als egalisatierekening onder de schulden en vallen vrij gedurende de gebruiksduur van het actief.

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vaste activa die niet meer dienstbaar zijn voor de primaire activiteiten worden niet afgeschreven. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen en ledenkapitaal waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Deze waarde wordt berekend op basis van dezelfde grondslagen die de groep hanteert bij de waardering en resultaatbepaling. Deelnemingen en ledenkapitaal waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering hiervan wordt rekening gehouden met waardedalingen, indien deze duurzaam zijn.

Vorraden

Deze post bestaat uit de handelsvoorraad, gereed product, de levende have en de voorraad geogoste landbouwproducten. De handelsvoorraad en gereed product worden gewaardeerd volgens de FIFO-methode tegen de verkrijgings- of vervaardigingskosten, inclusief een opslag voor indirecte kosten. De waardering van de levende have en de voorraad geogoste landbouwproducten is gebaseerd op marktprijzen.

Bij incurrantheid of lagere marktwaarde wordt de voorraad overeenkomstig afgewaardeerd.

De voorraad halffabricaat wordt gewaardeerd volgens de FIFO-methode tegen de verkrijgings- of vervaardigingskosten, inclusief een opslag voor indirecte kosten.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Onderhanden werk

De waardering van het onderhanden werk ten behoeve van derden vindt plaats tegen de kosten van direct materiaalgebruik en arbeid inclusief een opslag voor indirecte kosten. Gedeclearde termijnen en voorzienbare verliezen op projecten worden op dit saldo in mindering gebracht. Toerekening van het resultaat vindt plaats naar rato van de voortgang (mate van gerealiseerde kosten) van een project. Projecten met een debetsaldo zijn daarbij, na saldering met de ontvangen voorschotten, verwerkt onder de kortlopende vorderingen. Projecten met een creditsaldo zijn opgenomen onder de vooruit ontvangen bedragen onder de kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Wageningen University maakt geen onderscheid tussen privaat vermogen en publiek vermogen.

- Algemene reserve
Deze reserve wordt gemuteerd voor het exploitatieresultaat van enig jaar waaraan geen specifieke bestemming wordt gegeven.
- Bestemde reserve
Binnen het eigen vermogen zijn op concernniveau twee bestemde reserves gevormd:
  - het innovatiefonds
  - reserve i.v.m. nog uit te voeren projecten

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzonderingen van personele voorzieningen op basis van RJ 271. Bij de berekening van de hoogte van de verplichtingen wordt rekening gehouden met toekomstige indexerings- en prijsverhogingen. Het bedrag waartegen de voorziening is opgenomen is de beste schatting van het bedrag dat noodzakelijk is om de betreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Voorzieningen worden gevormd voor:

- in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan;
- het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichtingen.

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening voor WW -verplichtingen wordt getroffen ter dekking van per balansdatum bestaande WW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband.

Voorziening WGA

De voorziening voor WGA-verplichtingen wordt getroffen ter dekking van per balansdatum te verwachten WGA-verplichtingen.

Overige personele voorzieningen – gratificaties ambtsjubilea

De verwachte verplichting voor toekomstige jubilea-uitkeringen is op basis van historische gegevens berekend, de onttrekking op basis realisatie. De voorziening is contant gemaakt op basis van de voor Wageningen University geldende marktrente.

Overige personele voorzieningen / pensioenen

De pensioenverzekering is afgesloten bij het ABP. De pensioenen zijn geregeld volgens het middelloonstelsel en worden geïndexeerd als de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds dat toelaat.

De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. In 2015 heeft geen indexatie plaats gevonden.

Het ABP heeft op 31 december 2015 een beleidsdekkingsgraad van 98,7%, dat is 5,5 procentpunten onder de minimaal vereiste grens van 104,2%. Ten opzichte van ultimo 2014 is de beleidsdekkingsgraad met 6 procentpunt achteruit gegaan. De beleidsdekkingsgraad per 31 december 2014 bedroeg 104,7%. Omdat de financiële situatie per 31 december 2015 van het ABP onvoldoende is ten opzichte van de nieuwe regels, moet het ABP voor 1 april 2016 een nieuw herstelplan indienen bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). Het oude herstelplan vervalt doordat er nieuwe regels gelden vanaf 2015. Dit nieuwe herstelplan wordt daarna beoordeeld door de DNB. Het ABP meldt dat in 2016 niet tot verlaging van de pensioenen zal worden overgegaan.

Er bestaat geen verplichting om een tekort als gevolg van de beleidsdekkingsgraad van het ABP aan te vullen. Daarom is geen voorziening opgenomen.

Voorziening reorganisatiekosten

Deze voorziening is bestemd om te verwachten uitgaven te dekken van lopende en voorgenomen reorganisaties, waarvan besluitvorming en communicatie met de organisatie dan wel betrokken medewerkers voor balansdatum heeft plaats gevonden.

Voorziening product-/contractrisico's

Deze voorziening dekt de te verwachten kosten van verlieslatende contracten, garantstellingen en claims voortvloeiende uit aan derden geleverde diensten en producten.

Langlopende schulden

Er is sprake van langlopende schulden indien de betreffende schuld blijft bestaan voor een periode van meer dan één jaar na datum van einde van het verslagjaar.

Kortlopende schulden

Er is sprake van kortlopende schulden indien de betreffende schuld blijft bestaan voor een periode korter dan één jaar na datum van einde van het verslagjaar.

Financiële instrumenten

Wageningen University maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten zoals renteswaps ter afdekking van de gelopen risico's betreffende de renteschommelingen. Dergelijke financiële instrumenten worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen de kostprijs. Ineffectieve renteswaps worden als er een negatief resultaat uit volgt als verlies getoond.

Wageningen University past kostprijs hedge accounting toe op basis van generieke documentatie. De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of sprake is of is geweest van ineffectiviteit.
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs hedge een ineffectief deel bevat.
- Het eventuele ineffectieve deel wordt bepaald door middel van de dollar offset methode.
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten

Algemeen

Als opbrengsten en kosten worden aangemerkt die baten en lasten die bedrijfseconomisch kunnen worden toegerekend aan het onderhavige verslagjaar of activiteit, ongeacht of zij tot ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar hebben geleid.

Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten ten behoeve van opdrachtgevers zijn verricht. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in de jaarrekening verwerkt, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdrage en overige vergoedingen

De rijksbijdrage wordt als opbrengst verantwoord in het jaar waarin hij wordt ontvangen. Onderdelen van de rijksbijdrage die als specifieke toewijzing kunnen worden beschouwd worden ten gunste van het resultaat genomen voor zover er kosten voor de betreffende activiteit zijn gemaakt. De niet bestede rijksbijdrage op interne strategische projecten wordt conform de richtlijnen ten gunste van het resultaat gebracht. Bij de resultaatbestemming worden de nog te besteden middelen op deze projecten in een bestemmingsreserve opgenomen.

De overige vergoedingen worden ten gunste van het resultaat gebracht in het jaar dat het project wordt uitgevoerd en de kosten worden gemaakt.

Collegegelden

Onder de collegegelden worden de aan het verslagjaar toe te rekenen wettelijke collegegelden en instellings-collegegelden toegerekend. De vergoedingen voor post-initiële cursussen worden verantwoord onder de nevenactiviteiten.

Baten werk in opdracht van derden

Onder de post 'Baten werk in opdracht van derden' worden de opbrengsten uit contractactiviteiten verantwoord. De baten worden berekend op basis van directe kosten inclusief een opslag voor indirecte kosten tot maximaal het door de financier te vergoeden tarief. Resultaten worden genomen naar rato van voortgang van het project. De baten werk in opdracht van derden worden onderverdeeld naar programmafinanciering (2^e geldstroom en doelsubsidies), cofinanciering en matching en topsectoren en bilaterale markt.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht wordt de indirecte methode gehanteerd.

Stelselwijzigingen

Niet van toepassing.

Toelichting op de balans

(1) IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Ontwikkelkosten	Licenties	Werk in uitvoering	Totaal
Boekwaarde 31-12-2014	0	252	1.511	1.763
Investerings	1.138	298	2.550	3.986
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	175	94	0	269
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2015	963	456	4.061	5.480
Aanschaffingswaarde 31-12-2015	1.138	662	4.061	5.861
Cumulatieve afschrijvingen	175	206	0	381
Cumulatieve waardevermindering	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2015	963	456	4.061	5.480

In 2015 is het financiële informatiesysteem Unit4-BusinessWorld in gebruik genomen en zijn kleinere investeringen gedaan in diverse ondersteunende systemen. Het werk in uitvoering betreft voornamelijk het nieuw studentinformatiesysteem SIS, dat volgens planning in het tweede kwartaal 2016 in gebruik wordt genomen.

(2) MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Terreinen	Gebouwen	Apparatuur en inventaris	Werk in uitvoering	Buiten gebruik	Totaal
Boekwaarde 31-12-2014	17.527	170.104	35.084	32.645	17.937	273.297
Investerings	925	468	9.081	10.159	0	20.633
Buiten gebruikstellingen	0	0	0	0	0	0
Desinvesteringen	219	0	0	0	0	219
Afschrijvingen	342	9.312	10.491	0	0	20.145
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2015	17.891	161.260	33.674	42.804	17.937	273.566
Aanschaffingswaarde 31-12-2014	21.746	305.779	99.763	32.645	45.036	504.969
Aanschaffingen 2015	925	468	9.081	10.159	0	20.633
Buiten gebruikstellingen	0	-236	0	0	236	0
Aanschafwaarde desinvesteringen 2015	359	0	2.217	0	0	2.576
Aanschafwaarde 31-12-2015	22.312	306.011	106.627	42.804	45.272	523.026
Cumulatieve afschrijvingen	4.421	129.699	72.866	0	25.907	232.893
Cumulatieve waardeverminderingen	0	15.052	87	0	1.428	16.567
Boekwaarde 31-12-2015	17.891	161.260	33.674	42.804	17.937	273.566
Desinvesteringen waarvan:						
Aanschaffingsprijs	359	0	2.217	0	0	2.576
Afschrijvingen	140	0	2.217	0	0	2.357
Totaal desinvesteringen	219	0	0	0	0	219

Wageningen University voert een groot nieuwbouwprogramma uit. In 2015 is geïnvesteerd in Helix, het nieuwe gebouw voor departement Agrotechnologie en voedingswetenschappen. Daarnaast is geïnvesteerd in een tweede sporthal.

Van de afschrijvingen ad € 20,1 mln. heeft € 9,6 mln. betrekking op reguliere afschrijving van gebouwen en infrastructuur en € 10,5 mln. op apparatuur en inventaris.

Wageningen UR heeft een verkoopovereenkomst inzake het complex Kortenoord met Bouwfonds MAB Ontwikkeling BV gesloten. Levering van de betreffende activa heeft plaatsgevonden. De definitieve verkoopprijs van het eerste deelplan is in 2011 vastgesteld. De definitieve verkoopprijs van de overige deelplannen zal worden vastgesteld n.a.v. de planontwikkeling van het gebied. Omdat Wageningen University nog als economische eigenaar van de activa kan worden beschouwd, zijn de activa met een boekwaarde van € 15,6 mln. nog in de balans opgenomen. Het ontvangen voorschot voor de deelplannen 2 t/m 4 van € 3,7 mln. (incl. rente) is verwerkt onder de kortlopende schulden.

Het onroerend goed van Wageningen University is verzekerd voor € 307,2 mln. (peildatum 1-6-2015). De WOZ-waarde bedraagt € 188,3 mln. (peildatum 1-1-2015).

(3) FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31-12-2015	31-12-2014
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	289	376
Overige deelnemingen	112	61
Ledenkapitaal	180	169
Totaal financiële vaste activa	581	606

Tabel 7 Uitsplitsing van de post deelnemingen in groepsmaatschappijen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2014	Investerings/ desinvestering	Overige mutaties	Resultaat 2015	Boekwaarde 31-12-2015
Ceradis	271	0	0	0	271
CAN-IT	105	0	0	-87	18
Totaal	376	0	0	-87	289

Tabel 8 Uitsplitsing van de post overige deelnemingen

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2014	Investerings/ desinvestering	Overige mutaties	Resultaat 2015	Boekwaarde 31-12-2015
Green Dino BV	5	0	0	0	5
Bio Product BV	31	0	0	9	40
ICG	20	0	0	0	20
Caribou Biosciences Inc.		0	0	39	39
Surfix BV		0	0	3	3
Overige deelnemingen	5	-1	0	1	5
Totaal	61	-1	0	52	112

Tabel 9 Ledenkapitaal

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2014	Mutatie	Boekwaarde 31-12-2015
Friesland Campina	144	16	160
Avebe	5	0	5
Cosun	20	-5	15
Totaal	169	11	180

(4) VOORRADEN

	31-12-2015	31-12-2014
Handelsvoorraad	5	82
Levende have	47	47
Geogoste landbouwproducten	10	0
Subtotaal Voorraden	62	129
Af: voorziening voor incurantheid	0	0
Totaal voorraden	62	129

(5) VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	31-12-2015	31-12-2014
Debiteuren	15.604	15.485
Af: voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen	-477	-453
Totaal debiteuren	15.127	15.032
Kosten uitgevoerde werkzaamheden i.o.v. derden	302.842	298.657
Af: Gedeclareerde termijnen	299.371	294.617
Opdrachten van derden	3.471	4.040
Verwerkt onder de vooruit ontvangen bedragen	25.889	22.036
Af: verwachte verliezen	-2.175	-2.952
Nog te factureren projectkosten	27.185	23.124
Voorschotten	2.157	2.076
Te vorderen BTW	1.538	875
Vorderingen op gelieerde partijen	0	372
Vorderingen op studenten	2.561	1.902
Overlopende activa	6.934	4.252
Overig	536	145
Totaal voorschotten en overlopende activa	13.726	9.622
Totaal vorderingen en overlopende activa	56.038	47.778

Het saldo opdrachten van derden bestaat uit projecten met een positief saldo (de waarde van het verrichte werk is groter dan de gedeclareerde termijnen) en projecten met een negatief saldo (de waarde van de gedeclareerde termijnen overtreft de waarde van het verrichte werk). De projecten met een negatief saldo zijn verwerkt onder de kortlopende schulden.

De post vorderingen op gelieerde partijen zijn vorderingen op Stichting DLO. Het betreft kortlopende posities die regelmatig onderling worden afgerekend.

(6) LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2015	31-12-2014
Kas	18	26
Bank (incl. kruisposten)	6.086	6.885
Deposito	33.508	24.456
Totaal liquide middelen	39.612	31.367

Van het saldo liquide middelen van € 39,6 mln. staat € 31,0 mln. vrij ter beschikking. Wageningen University beheert € 6,3 mln. aan projectgelden die gefaseerd doorgestort moeten worden aan contractpartners. Deze liquide middelen staan niet ter vrije beschikking aan Wageningen University.

(7) EIGEN VERMOGEN

	Algemene reserve	Bestemde reserve	Wettelijke reserve	Totaal
Stand 31-12-2014	147.746	7.674		155.420
Dotatie wettelijke reserve	-963		963	0
Resultaatbestemming	-2.277	531		-1.746
Stand 31-12-2015	144.506	8.205	963	153.674

De bestemde reserve heeft betrekking op het innovatiefonds à € 3,9 mln. en de reserve in verband met nog af te ronden projecten à € 4,3 mln. Aan deze laatste reserve is in 2015 € 0,5 mln. toegevoegd.

Aan de wettelijke reserve is € 963.000 toegevoegd in verband met geactiveerde ontwikkelkosten.

(8) EGALISATIEREKENING

	Stand 31-12-2014	Toename schuld	Afname Schuld	Stand 31-12-2015
Egalisatierekening	10.468	0	1.980	8.488
Totaal egalisatierekening	10.468	0	1.980	8.488

(9) VOORZIENINGEN

	Stand 31-12-2014	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2015
WW-verplichtingen	9.134	3.279	3.043	304	9.066
WAO	529	412	142	0	799
Ambtsjubilea	2.436	367	310	0	2.493
Overige personele voorzieningen	543	1.011	216	596	842
Reorganisatiekosten	3.207	293	700	53	2.747
Overige materiële voorzieningen	1.864	4.113	215	1.516	4.246
Totaal voorzieningen	17.713	9.475	4.526	2.469	20.193

Tabel 10 Specificatie van de looptijd van de voorzieningen

	31-12-2015		31-12-2014	
	Kortlopend	Langlopend	Kortlopend	Langlopend
Personele voorzieningen	6.233	6.967	5.395	7.249
Materiële voorzieningen	5.136	1.857	2.162	2.907
Totaal voorzieningen	11.369	8.824	7.557	10.156

De voorziening voor WW-verplichtingen is getroffen ter dekking van op balansdatum bestaande WW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband. In 2015 is een dotatie gedaan ad € 3,3 mln. en een vrijval geboekt van € 0,3 mln.

De voorziening voor WAO-verplichtingen wordt getroffen ter dekking van te verwachten toekomstige WAO en WGA-uitkeringen. Wageningen University heeft in 2009 geopteerd voor het eigen risicodragerschap voor de WGA. Voor de lopende uitkeringen is een voorziening getroffen van € 0,8 mln.

De voorziening reorganisatiekosten wordt getroffen voor te verwachten uitgaven in verband met getroffen reorganisaties.

Onder de overige materiële voorzieningen zijn onder meer voorzieningen opgenomen in verband met lopende onderzoeken door de belastingdienst naar de juiste toepassing van fiscale wetgeving met betrekking tot de BTW, privégebruik voertuigen en gebruik sportfaciliteiten door medewerkers.

(10) LANGLOPENDE SCHULDEN

	Stand 31-12-2014	Toename schuld	Afname schuld	Stand 31-12-2015
ABN-AMRO	15.000	17.000	15.000	17.000
Rabobank Vallei en Rijn	200	0	200	0
Rabobank Vallei en Rijn	38	0	30	8
Totaal langlopende schulden	15.238	17.000	15.230	17.008

Tabel 11 Aanvullende informatie met betrekking tot de overige langlopende schulden

	Lening	Rente (%)	Looptijd in jaren	Cumulatieve aflossing	Langlopend	Kortlopend
ABN AMRO	17.000	1 mnd. Euribor + 0,5	3	0	17.000	0
Rabobank Vallei en Rijn	2.000	4,4	10	1.800	0	200
Rabobank Vallei en Rijn	300	4,4	10	262	8	30
Totaal	19.300			2.062	17.008	230

De aflossing van deze leningen in 2016 bedraagt € 230.000 (gelijk aan 2015) en is verwerkt onder de overige kortlopende schulden. Het langlopende deel heeft een looptijd korter dan 5 jaar.

De langlopende lening bij ABN AMRO betreft een doorrol van de reeds aanwezige langlopende lening en loopt tot 1-1-2018.

Het renterisico op de lening bij ABN AMRO is door middel van renteswaps volledig afgedekt tot 4-1-2016 en voor € 10 mln. afgedekt tot en met 2-1-2017.

(11) KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2015	31-12-2014
Vooruitontvangen van derden	103.691	92.347
Schulden leveranciers	11.133	8.970
Schulden kredietmaatschappijen	230	230
Te betalen belastingen	10.956	9.628
Te betalen pensioenpremies	2.108	2.313
Schulden aan gelieerde partijen	13.713	10.117
Nog te besteden doelsubsidies EZ	8.875	7.195
Overlopende passiva	6.789	7.766
Overig	18.481	17.535
Totaal kortlopende schulden	175.976	156.101

Onder de vooruitontvangen bedragen van derden zijn onder andere projectvoorschotten (€ 75 mln.), vooruitbetaalde collegegelden van studenten (€ 20 mln.) en ontvangen beurzen (€ 5 mln.) opgenomen.

De schuld aan gelieerde partijen betreft een schuld aan stichting DLO. Deze hangt voor circa € 8 mln. samen met de inbreng van activa in het Facilitair Bedrijf. Dit deel van de schuld is niet opeisbaar.

Onder de overige schulden zijn onder andere het per balansdatum aan het personeel verschuldigde vakantiegeld (€ 4,9 mln.) en de schuld wegens nog op te nemen verlofdagen (€ 11,4 mln.) opgenomen.

De af te dragen loonheffing en sociale lasten (€ 9,5 mln.) zijn verwerkt onder de te betalen belastingen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN RECHTEN (GECONSOLIDEERD)**Tabel 12** Aangegane verplichtingen op het gebied van huur, operational lease e.d. (* € 1.000)

	Totaal	Vervallend binnen 1 jaar	Vervallend tussen 1 en 5 jaar	Vervallend na 5 jaar
Investeringen	3.693	3.693	0	0
Energie	11.828	3.326	8.502	0
Onderhoudscontracten	738	738	0	0
Verzekeringen	448	179	269	0
Leaseverplichtingen	86	40	46	0
Huur	512	272	240	0
Totaal	17.305	8.248	9.057	0

Wageningen University heeft een aantal overeenkomsten afgesloten waarin rechten of plichten met betrekking tot de levering van vastgoed zijn vastgelegd. Boekwinsten op deze leveringen zijn niet verwerkt in de jaarrekening.

In het kader van het Strategisch Nieuwbouwplan heeft Wageningen University bankgaranties van derden ontvangen voor een totaalbedrag van € 1,2 mln.

Wageningen University heeft bankgaranties afgegeven voor de lening van Stichting Restaurant van de Toekomst voor een totaalbedrag van € 2,3 mln.

Bij de bouw van Helix zijn extra kosten gemaakt omdat het gebouw niet voldeed aan de eisen. Wageningen UR heeft de aannemer en het bouwadvies bureau aansprakelijk gesteld voor deze overschrijdingen en claims ingediend voor de extra kosten. Deze claims zijn niet in de balans verwerkt.

De afgesloten rente-instrumenten zijn weergegeven in tabel 13.

Tabel 13 Rente-instrumenten Wageningen University (bedragen * 1,0 mln.)

	Volume	Ingangsdatum	Einddatum
Interest rente swap	10,0	3-1-2005	2-1-2017
Interest rente swap	7,0	3-1-2005	4-1-2016

De waarde van de swaps per 31-12-2015 is € - 0,9 mln. De swaps zijn bestemd om de renterisico's op de langlopende lening van € 17 mln. af te dekken. De afname van de negatieve waarde van het niet effectieve deel van de swaps ad € 198.000 is in het resultaat 2015 als bate opgenomen. Op 31-12-2015 zijn de rente-instrumenten volledig effectief.

Wageningen University participeert direct of via Wageningen Universiteit Holding BV in de volgende organisaties.

Tabel 14

Statutaire zetel		Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2015	Resultaat 2015	Art 2:403 BW	Deelname 2014 (%)	Consolidatie (%)
Wageningen Universiteit Holding BV	Wageningen	4	-120	-39	J	100	100
CAN-IT BV ¹⁾	Wageningen	4	53		N	35	0
Ceradis BV ¹⁾	Wageningen	4	982		N	14	0
Bio Product BV ¹⁾	Wageningen	4	792		N	5	0
Green Dino BV ²⁾	Wageningen	4	47		N	11	0
Surfix BV ¹⁾	Wageningen	4	28		N	13	0
KLV Professional Match BV	Wageningen	4			N	5	0
Caribou Biosciences Inc.	Delaware	4			N	1	0
Stichting AMS	Amsterdam	2			N	50	0
Stichting ISRIC	Wageningen	2	514	17	N		100
Stichting Restaurant van de Toekomst	Wageningen	2	-27	0	N		100
Stichting Expat Center	Wageningen	2	34	34	N		100

¹⁾ Eigen vermogen en resultaat 2014

²⁾ Eigen vermogen en resultaat 2013

De jaarrekeningen van Wageningen Universiteit Holding BV, Stichting ISRIC, Stichting Restaurant van de Toekomst en Stichting Expat Center zijn geconsolideerd in deze jaarrekening.

Wageningen University neemt op grond van haar taken deel in een aantal stichtingen en levert bij deze stichtingen een of meer bestuursleden of is op andere wijze betrokken bij deze stichting. Consolidatie van de stichtingen die voldoen aan de criteria voor aanmerkelijk belang zou geen materiële invloed hebben op het resultaat en het balans totaal van Wageningen University hebben gehad.

Daarnaast vormt Wageningen University samen met stichting DLO het samenwerkingsverband Wageningen UR. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de centrale stafafdelingen en het facilitair bedrijf samengevoegd. De kosten van deze onderdelen worden naar rato van het gebruik doorbelast aan de deelnemers van Wageningen UR.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

(12) BATEN

	Resultaat 2015	Resultaat 2014
Rijksbijdrage EZ	173.497	167.595
Rijksbijdrage OCW	177	0
Collegegelden (wettelijk)	15.683	13.545
Collegegelden (instelling)	12.525	11.476
Totaal basisfinanciering	201.882	192.616
Tweede geldstroom en doelsubsidies		
NWO - tweede geldstroom	23.707	23.492
Doelsubsidies EZ	2.716	3.108
Doelsubsidies OCW	391	230
Totaal tweede geldstroom en doelsubsidies	26.814	26.830
Cofinanciering en subsidiemarkt		
Onderzoekstimuleringsfondsen	3.974	11.269
EU - subsidieprogramma's	16.567	17.767
Totaal cofinanciering en subsidiemarkt	20.541	29.036
Topsectoren		
Topsectoren EZ	318	0
Topsectoren onderzoekstimuleringsfondsen	878	0
Topsectoren CRO	6	0
Totaal topsectoren	1.202	0
Contractresearch		
Contractresearch EZ	1.799	3.305
Contractresearch Productschappen	1.276	2.521
Contractresearch Overige publieke organisaties	15.135	18.538
Contractresearch Bedrijfsleven	18.362	19.229
Contractresearch Charitatieve organisaties	2.277	82
Contractresearch intern	5.656	6.918
Totaal bilaterale markt	44.505	50.593
Nevenactiviteiten		
Verkopen	1.892	865
Opbrengst octrooien en licenties	161	-13
Analyses en adviezen	2.023	1.367
Cursussen	2.557	2.054
Facilitaire diensten	6.459	5.232
Verhuuropbrengsten extern	4.762	5.674
Subsidies	2.311	471
Totaal Nevenactiviteiten	20.165	15.650
Overige baten		
Verhuuropbrengsten intern	0	74
Verkoop vaste activa	26	80
Overige baten	5.839	4.725
Totaal Overige baten	5.865	4.879
Totaal baten	320.974	319.604

De rijksbijdrage EZ is gestegen als gevolg van het toekennen van de middelen die voortkomen uit de prestatieafspraken met het ministerie van EZ (€ 0,2 mln.), middelen vanuit het begrotingsakkoord

2014 (€ 1,2 mln.), loonbijstelling (€ 2,7 mln.) en een stijging van de middelen gemoeid met de variabele bekostigingsparameters ingeschrevenen/graden/promoties (€ 7,0 mln.) Door kortingen die gemoeid zijn met de diverse taakstellingen uit regeerakkoorden (€ -2,7 mln.) en een verhoging ten opzichte van 2014 van de afbuffering (jaarlijks maximaal 2%, € - 2,1 mln.) en overige effecten van € -0,2 mln. stijgt de rijksbijdrage per saldo met € 6,1 mln. De totale afbuffering bedraagt in 2015 € -9,5 mln.

De collegegelden zijn ten opzichte van 2014 toegenomen als gevolg van de stijging van het aantal studenten.

De overige subsidies EZ (doelsubsidies) zijn ten opzichte van 2014 licht gedaald. Een specificatie van de besteding is opgenomen in bijlage 3.

De baten uit de derde geldstroom zijn gedaald met 17% tot € 66,1 mln. Deze baten bestaan uit de matching en cofinancieringsprojecten, waaronder EU, die met 29% is gedaald tot € 20,6 mln. en uit het contractonderzoek, dat met 10% is gedaald tot € 45,5 mln. De omzet daalt bij alle departementen.

(13) Personele kosten

	2015	2014
Personele kosten		
Kosten vast personeel	120.047	117.025
Kosten tijdelijk personeel	57.122	58.473
Uitzendkrachten en ingehuurd personeel	6.936	7.124
Overige personeelskosten	6.181	5.825
Dotatie voorziening WW-verplichtingen	2.975	1.680
Dotatie voorziening WAO	412	227
Dotatie overige personele voorzieningen	782	684
Totaal personele kosten	194.455	191.038

De directe personeelskosten van tijdelijk en vast personeel zijn gestegen met € 1,7 mln. Deze stijging wordt geheel veroorzaakt door de stijging van de gemiddelde salariskosten per fte.

Personeel met een arbeidscontract voor onbepaalde tijd is opgenomen onder vast personeel. Onder tijdelijk personeel wordt personeel met een arbeidscontract voor bepaalde tijd weergegeven.

Het gemiddeld aantal medewerkers exclusief stagiair(e)s bedroeg in het verslag jaar 2.659 (2014: 2.666). In de personele kosten zijn de sociale lasten € 15,6 mln. (2014: € 15,1 mln.) begrepen en voor pensioenpremies € 18,1 mln. (2014: € 20,4 mln.).

Het aandeel van Wageningen University in de beloning van de Raad van Bestuur bedroeg in het verslagjaar € 0,331 mln. (2014: € 0,400 mln.). Dit is inclusief pensioen- en soortgelijke verplichtingen. Onder de post kosten vast personeel is € 37.000 (2014: € 32.000) begrepen voor beloningen aan de leden van de Raad van Toezicht. In bijlage 5 is het beloningsoverzicht conform de WNT opgenomen.

(14) Afschrijvingen

	2015	2014
Afschrijvingen		
Afschrijvingen immateriële vaste activa	269	83
Afschrijvingen materiële vaste activa	20.145	21.204
Bijzondere waardeveranderingen materiële vaste activa	0	1.754
Totaal afschrijving	20.414	23.041

(15) Huisvestingskosten

	2015	2014
Huisvestingskosten		
Huren	10.771	10.406
Verzekering	355	342
Onderhoud	4.762	4.182
Energie en water	3.771	5.062
Schoonmaakkosten	2.770	2.610
Heffingen	1.513	1.020
Overige huisvestingskosten	3.623	1.186
Totaal huisvestingskosten	27.565	24.808

De stijging van de overige huisvestingskosten wordt veroorzaakt door extra uitgaven die gemaakt moesten worden in verband met de onvoldoende werking van de luchtbehandelingsinstallaties in het nieuwe Helixgebouw. Het deel van de extra uitgaven dat niet leidt tot een hogere gebruikswaarde van het gebouw is in de overige huisvestingskosten opgenomen.

(16) Algemene kosten

	2015	2014
Algemene kosten		
Overige apparatuurkosten	7.064	8.832
Overige algemene kosten	26.731	25.701
Dotatie voorzieningen:		
Reorganisatiekosten	240	-1
Product- / contractrisico's	0	0
Voorziening overig	2.597	1.296
Totaal dotatie algemene voorzieningen	2.837	1.295
Totaal algemene kosten	36.632	35.828

Onder overige algemene kosten van € 26,7 mln. zijn begrepen de bureaunkosten inclusief telefoon, porti en kopieerkosten (€ 2,9 mln.), boeken en abonnementen (€ 4,4 mln.), reis- en verblijfkosten (€ 7,7 mln.), lease- en huurauto's (€ 0,7 mln.), Representatie, PR en studentenwerving (€ 1,6 mln.), catering (€ 1,7 mln.), niet terug te vorderen BTW (€ 6,4 mln.) en overige kosten (€ 1,3 mln.).

Verder zijn onder de overige algemene kosten de volgende accountantskosten opgenomen:

A. Controle jaarrekeningen	€ 76.000
B. Overige controlewerkzaamheden	€ 227.000
C. Advieswerkzaamheden	€ 132.000

(17) Specifieke kosten

	2015	2014
Specifieke kosten		
Specifieke kosten	14.356	14.737
Diensten door derden	21.648	22.000
Bijdragen en subsidies	7.121	8.234
Totaal specifieke kosten	43.125	44.971

De specifieke kosten betreffen kosten die direct betrekking hebben op onderwijs- en onderzoeksactiviteiten, waaronder chemicaliën en laboratoriummaterialen (€ 8,6 mln.), directe kosten van de proefbedrijven (€ 1,9 mln.) en kosten voor de organisatie van excursies, practica, congressen en workshops (€ 1,7 mln.).

De bijdragen en subsidies omvatten de vergoedingen aan PhD's (€ 2,9 mln.) beurzen voor studenten en gastmedewerkers (€ 2,0 mln.), studentenvoorzieningen (€ 1,2 mln.) en overige subsidies (€ 1,0 mln.).

(18) Financiële baten en lasten

	2015	2014
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN		
Financiële baten	600	565
Financiële lasten	-1.100	-871
Totaal financiële baten en lasten	-500	-306

Onder de financiële baten zijn de ontvangen rentebaten op in het verslagjaar aanwezige banktegoeden weergegeven. De financiële lasten hebben betrekking op de langlopende lening van de ABN AMRO.

(19) Resultaat uit deelnemingen

	2015	2014
RESULTAAT UIT DEELNEMINGEN		
CAN-IT	-87	0
Caribou Biosciences Inc.	39	0
Ceradis BV	0	-105
Overige deelnemingen	19	72
Totaal resultaat uit deelnemingen	-29	-33

Het resultaat uit deelnemingen betreft het resultaat van tegen nettovermogenswaarde en tegen verkrijgingprijs gewaardeerde deelnemingen.

Enkelvoudige balans

Na bestemming van het netto resultaat

	31-12-2015	31-12-2014
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	5.480	1.763
Materiële vaste activa	273.299	272.999
(20) Financiële vaste activa	64	82
Totaal vaste activa	278.843	274.844
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	62	129
Vorderingen en overlopende activa	56.292	47.186
Liquide middelen	39.127	30.817
Totaal vlottende activa	95.481	78.132
TOTAAL ACTIVA	374.324	352.976
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	153.152	154.950
EGALISATIEREKENING	8.488	10.468
VOORZIENINGEN	19.935	17.435
LANGLOPENDE SCHULDEN	17.000	15.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	175.749	155.123
TOTAAL PASSIVA	374.324	352.976

In de enkelvoudige balans zijn de gegevens van Stichting ISRIC, Stichting Restaurant van de Toekomst en Stichting Expat Center niet opgenomen. Voorts is WU Holding BV niet opgenomen. In deze balans zijn de vorderingen van Wageningen University op Stichting ISRIC en WU Holding BV opgenomen. Het eigen vermogen wijkt ten opzichte van de geconsolideerde balans € 522.000 af; dit betreft het eigen vermogen van Stichting ISRIC (€ 514.000), Stichting Restaurant van de Toekomst (€ -27.000) en Stichting Expat Center (€ 35.000).

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn gelijk aan die in de geconsolideerde jaarrekening.

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

	2015	2014
BATEN		
Rijksbijdrage	172.354	166.286
Collegegelden	28.208	25.021
Tweede geldstroom en doelsubsidies	26.814	26.830
Cofinanciering en matchingsmarkt	20.396	28.957
Topsectoren	1.202	
Bilaterale markt	44.083	50.135
Nevenactiviteiten	20.145	15.650
Overige baten	5.603	4.856
Totaal baten	318.805	317.735
LASTEN		
Personele kosten	193.217	189.790
Algemene kosten	84.063	83.093
Specifieke kosten	42.810	44.865
Totaal lasten	320.090	317.748
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.285	-13
Financiële baten en lasten	-484	-303
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	-1.769	-316
Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0
Resultaat uit deelnemingen	-29	-55
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	-1.798	-371
Aandeel van derden	0	0
Buitengewone baten en lasten	0	0
NETTO RESULTAAT	-1.798	-371

In de basisfinanciering is de Rijksbijdrage EZ ad € 172,5 mln. opgenomen. Dit is exclusief de door Stichting ISRIC verantwoorde Rijksbijdrage ad € 1,3 mln. Het resultaat van WU Holding BV is € -29.000, dat van Stichting ISRIC bedraagt € 17.000, het resultaat van Stichting Restaurant van de Toekomst bedraagt in 2015 is nul. Stichting Expat Center heeft een resultaat van € 34.000 behaald.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Omdat de afwijkingen van de financiële cijfers van de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van Wageningen University per 31 december 2015 relatief klein zijn, wordt voor de toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening verwezen naar de toelichting van de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

(20) FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31-12-2015	31-12-2014
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	-120	-91
Ledenkapitaal	180	169
Overige deelnemingen	4	4
Totaal financiële vaste activa	64	82

De deelneming groepsmaatschappijen betreft de deelneming in WU-Holding BV.

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum, die leiden tot aanpassing van of vermelding in de jaarrekening.

Verwerking van het resultaat

In de WHW en het Bestuurs- en beheersreglement van Wageningen University is geen regeling omtrent de bestemming van het resultaat opgenomen. Het College van Bestuur heeft besloten om het resultaat conform tabel 15 te onttrekken aan het eigen vermogen.

Tabel 15 Verwerking van het resultaat (€ 1.000)

	2015
Algemene reserve	-2.277
Bestemmingsreserve nog af te ronden projecten	531
Totaal eigen vermogen	-1.746

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Wageningen University

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 (pagina 6 tot en met 43) van Wageningen University te Wageningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Wageningen University op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. *Referentiekader van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015*.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het *onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015* vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie '*Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*'.

Wij zijn onafhankelijk van Wageningen University zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.240.000. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale baten. De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op € 5.200.000, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in *paragraaf 2.1.3. van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015*. In deze paragraaf van het accountantsprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de

gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de raad van toezicht overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 162.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen, die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Wageningen University staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Wageningen University.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen Wageningen Universiteit Holding BV, Stichting ISRIC en Stichting Restaurant van de Toekomst. Bij deze onderdelen hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Risico	Onze controle-aanpak
<p><i>Waardering materiële vaste activa</i></p> <p>De toelichtingen op de materiële vaste activa zijn opgenomen op pagina 14 van de jaarrekening van Wageningen University.</p>	<p>De post materiële vaste activa is met € 279,6 miljoen ofwel 74,4% van het balanstotaal ultimo 2015 een significante post.</p>
<p>Waardering van materiële vaste activa vindt plaats tegen historische kostprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen of lagere marktwaarde. Door Wageningen University wordt jaarlijks beoordeeld of er indicaties zijn voor duurzame waardeverminderingen die noodzaken tot het uitvoeren van een impairment test. Mede door de mate van subjectiviteit bij het onderkennen van indicaties voor duurzame waardeverminderingen en het gebruik van schattingen bij een impairment test vormt de waardering van de materiële vaste activa een belangrijk aandachtspunt in onze controle.</p>	<p>Wij hebben onze controlewerkzaamheden onder meer gericht op de juiste en volledige inschatting van het bestaan van indicaties voor duurzame waardeverminderingen. Bij Wageningen University zijn geen indicaties voor een duurzame waardevermindering geïdentificeerd die van materiële invloed zijn op de jaarrekening.</p> <p>Wij hebben vastgesteld of de toelichting aan de relevante verslaggevingsstandaarden voldoet.</p>
<p><i>Waardering voorzieningen</i></p> <p>De toelichtingen op de voorzieningen en gehanteerde uitgangspunten zijn opgenomen op pagina 18 van de jaarrekening van Wageningen University.</p>	<p>De voorziening voor wachtgeldverplichtingen en reorganisatiekosten en de overige voorzieningen bedragen gezamenlijk € 20,2 miljoen, ofwel 5,4 % van het balanstotaal en zijn daarmee materiële posten in de jaarrekening.</p>
<p>Bij het bepalen van de hoogte van de voorzieningen baseert de raad van bestuur van Wageningen University zich in belangrijke mate op schattingen en veronderstellingen. Het gebruik van schattingsposten en de toelichting in de jaarrekening op de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen vormt een belangrijk aandachtspunt in de controle.</p>	<p>De onderbouwing van gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen, inclusief gehanteerde disconteringsvoet, de aansluiting van brongegevens en het vaststellen van de betrouwbaarheid van brongegevens vormde onderdeel van onze werkzaamheden, alsmede de consistentie van de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen in vergelijking tot voorgaande verslagperiodes.</p> <p>Wij hebben vastgesteld of de toelichting aan de relevante verslaggevingsstandaarden voldoet.</p>
<p><i>Waardering onderhanden werk</i></p> <p>De toelichtingen op de onderhanden projecten zijn opgenomen op pagina 17 van de jaarrekening van Wageningen University.</p>	<p>Het saldo van de geactiveerde kosten en gedeclareerde termijnen bedraagt ultimo 2015 € 27,2 miljoen (kosten € 302,8 miljoen, gedeclareerde termijnen € 299,4 miljoen en een voorziening van € 2,2 miljoen) en is opgenomen onder de vorderingen en de kortlopende schulden.</p>
<p>Wageningen University is in belangrijke mate afhankelijk van opbrengsten uit hoofde van 2^e en 3^e geldstroomactiviteiten. De waardering van het onderhanden werk voor derden vindt plaats tegen de kosten van direct materiaalgebruik en arbeid, inclusief een opslag voor indirecte kosten. Gedeclareerde termijnen en voorzienbare verliezen op projecten worden op dit saldo in mindering gebracht. Toerekening van het resultaat vindt plaats naar rato van de voortgang (mate van gerealiseerde kosten) van een project.</p> <p>Gezien de omvang, complexiteit en diversiteit van subsidieregelingen vormt de waardering van onderhanden projecten een belangrijk aandachtspunt in onze controle.</p>	<p>Onze werkzaamheden zijn onder meer gericht op het beoordelen van de juistheid van de verantwoorde projectkosten op basis van de subsidieregelingen en gehanteerde methoden voor kostenallocatie, het toetsen van de voortgang van de projecten in combinatie met het verantwoorden van opbrengsten en het beoordelen van de toereikendheid van de voorziening voor voorzienbare verliezen of specifiek onderkende projectrisico's.</p> <p>Wij hebben vastgesteld of de toelichting aan de relevante verslaggevingsstandaarden voldoet.</p>

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, alsmede het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en

regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van de regeling jaarverslaggeving onderwijs moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Wageningen University.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. *Jaarverslag van het onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015* is opgesteld en of de door de Regeling jaarverslaggeving onderwijs vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.

dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door de raad van toezicht op 9 april 2014 na een Europese aanbestedingsprocedure opnieuw benoemd als accountant van Wageningen University en zijn vanaf de controle van het boekjaar 2010 tot op heden de externe accountant.

Arnhem, 24 juni 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. F. de Bruijn RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de jaarrekening en de financiële rechtmatigheid met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen, en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze afhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Bijlage 1

Helderheidsaspecten

Uitbesteding een of meer delen onderwijsprogramma('s) CROHO-opleidingen aan een private organisatie (+ kosten)

Aan Wageningen University vindt geen uitbesteding van werkzaamheden plaats in de hierboven bedoelde zin. Waar voor het verzorgen van onderwijs expertise van elders wordt ingehuurd (bijvoorbeeld als gevolg van eerdere operaties 'taakverdeling & concentratie'), gebeurt dat bij zusterinstellingen voor hoger onderwijs en niet bij private instellingen.

Maatwerktraject voor bedrijven / organisaties

Wageningen University verzorgt geen maatwerktrajecten voor bedrijven en / of organisaties in de vorm van CROHO-opleidingen die leiden tot een diploma. Onder de paraplu van Wageningen UR wordt maatwerk in de vorm van postinitiële cursussen geleverd door het Centre for Development and Innovation (DLO) en Wageningen Academy (WU).

Uitwisselingsovereenkomsten

Wageningen University heeft uitwisselingsovereenkomsten met 197 instellingen. Het totaal aantal inkomende studenten is 337, het totaal aan uitgaande studenten is 440.

Aanwending rijksbijdrage voor private activiteiten

Wageningen University besteedt een klein deel van de rijksbijdrage aan de volgende private activiteiten:

- post-initieel onderwijs in verband met opzetten van nieuwe opleidingen en overdracht van kennis aan de maatschappij;
- studentenvoorzieningen, zoals sportvoorzieningen en vormingsactiviteiten;
- studentenhuisvesting voor buitenlandse MSc-studenten. Hoewel studentenhuisvesting niet tot de primaire taken van de universiteit behoort, heeft de acute huisvestingsnood de Raad van Bestuur in 2009 doen besluiten te investeren in tijdelijke huisvesting voor buitenlandse studenten. De Raad van Toezicht heeft hiermee ingestemd, gezien de uitzonderlijke situatie op de Wageningse (studenten-)woningmarkt. De woonruimte wordt tegen marktconforme tarieven doorberekend aan de huurders. Het streven is deze investeringen kostendekkend te exploiteren. In 2015 zijn geen nieuwe investeringen gedaan.

Wageningen University heeft in 2015 geen investeringen in spin-outs gedaan.

Bijlage 2

Personele bezetting (fte)

Tabel 16 Gemiddelde bezetting

	2015	2014
FACULTEIT		
Wetenschappelijk personeel:		
Hoogleraar	102,2	97,8
Universitair hoofddocent	172,1	164,4
Universitair docent	272,0	272,1
Onderzoekers	285,5	282,2
Docenten en overig WP	64,8	61,1
Assistent in opleiding	636,6	663,2
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	1.533,2	1.540,8
Ondersteunend en beheerpersoneel:		
Schaal 13 en hoger	9,4	9,4
Schaal 9 t/m 12	207,0	217,5
Lager dan schaal 9	318,0	338,0
TOTAAL ONDERSTEUNEND EN BEHEERPERSONEEL	534,4	564,9
TOTAAL FACULTEIT	2.067,6	2.105,7
ALGEMENE DIENST		
Schaal 13 en hoger	45,8	40,3
Schaal 9 t/m 12	226,4	223,2
Lager dan schaal 9	206,1	204,5
TOTAAL ALGEMENE DIENST	478,3	468,0
TOTAAL Medewerkers met Wageningen University contract	2.545,9	2.573,7
Doorbelaste medewerkers met Stichting DLO contract	113,1	90,9
Totaal personele bezetting	2.659,0	2.664,6

Bijlage 3

Overzicht G: Doelsubsidies en overlopende passiva EZ

Tabel 17 Doelsubsidies en overlopende passiva EZ

Projectomschrijving	Verplichting/beschikking	Datum	Toegewezen bedrag	Saldo 31-12-2014	Ontvangen 2015	Ontvangen t/m 2015	Besteding 2015	Besteding t/m 2015	Saldo 31-12-2015
G2-A Doelsubsidies aflopend per 31-12-2015									
Kwaliteitsimpuls WU 2009-2012	1300003596	13/11/2009	1.925.000	431.015	0	1.925.000	0	1.493.985	431.015
Totaal doelsubsidies aflopend per 31-12-2015			1.925.000	431.015	0	1.925.000	0	1.493.985	431.015
G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar									
Center for Biobased Economy	1300006644	15/12/2010	5.000.000	2.456.088		4.391.036	1.121.209	3.056.157	1.334.879
Begeleiding startende leraren 2014	804A0-46197	18/12/2013	466.000	235.893		466.000	89.590	319.697	146.303
Begeleiding startende leraren 2015	2015/2/114819	18/12/2015	304.000	0	304.000	304.000	0	0	304.000
Dierenwelzijn	1300018191	09/09/2014	50.000	39.640		50.000	0	10.360	39.640
Groen Kennisnet 2014	1300017248	01/05/2014	2.552.660	957.469		2.552.660	957.469	2.552.660	0
Groen Kennisnet 2015	DGA-AK/14182026	30/01/2015	3.275.000	0	3.275.000	3.275.000	758.491	758.491	2.516.510
MOOC, Foodsafety	OND/ODB-15/12811 U	01/05/2015	50.000	0	40.000	40.000	39.850	39.850	150
MOOC, Foodsystems	OND/ODB-2015/12812 U	01/05/2015	40.000	0	32.000	32.000	31.576	31.576	424
Totaal doorlopende tot in een volgend verslagjaar			11.737.660	3.689.090	3.651.000	11.110.696	2.998.184	6.768.790	4.341.906
Overlopende passiva Rijksbijdragebrief									
Praktijkleren			2.788.000	1.484.784	556.600	2.788.000	198.335	944.951	1.843.049
Praktijkleren en groene plus			738.040	261.610	416.840	738.040	93.207	152.797	585.243
Sectorplan Natuur- en Scheikunde 2014			195.000	195.000		195.000	195.000	195.000	0
Sectorplan Natuur- en Scheikunde 2015			195.000	0	195.000	195.000	0	0	195.000
WURKS 2013			739.262	379.794		739.262	379.794	739.262	0
WURKS 2014			746.544	746.544		746.544	42.893	42.893	703.651
WURKS 2015			755.275	0	755.275	755.275	0	0	755.275
Totaal overlopende passiva Rijksbijdragebrief			6.157.121	3.067.732	1.923.715	6.157.121	909.229	2.074.903	4.082.218
Besteding G2-A en G2-B en overlopende passiva			19.819.781	7.187.837	5.574.715	19.192.817	3.907.413	10.337.679	8.855.138

Tabel 18 Aansluiting besteding met jaarrekening

	Jaarrekening 2015
Rijksbijdragebrief	174.609.553
Rijksbijdrage OC&W	176.729
Nog te ontvangen Loonruimteakkoord 2015	811.000
Verantwoord onder doelsubsidies	-/- 1.923.715
Verantwoord onder rijksbijdrage EZ	173.673.567
<hr/>	
Besteding doelsubsidies door Wageningen University	3.107.413
Aan derden doorbetaalde subsidies voor Center for Biobased Economy	800.000
Totaal besteding	3.907.413

Bijlage 4

FSR-tabel 2015 Wageningen University

Tabel 19 FSR-tabel 2015 (bedragen * € 1,-)

Subsidieverstrekker	Projectnummer	Totaal projectbudget	Subsidie	Startdatum	Einddatum	Stand 1-1-2015	Mutaties	Stand 31-12-2015	Voorschot	Status
Agentschap NL	TESA113012	199.080	199.080	1-5-2014	1-5-2016	51.923	84.321	136.244	138.111	Lopend
Ministerie van EZ	1300018363	199.379	199.379	1-9-2014	1-9-2017	25.579	76.453	102.032	99.690	Lopend
Ministerie van EZ	1300020338	6.819.434	3.409.717	1-5-2015	1-5-2017	0	352.219	352.219	929.717	Lopend
Provincie Gelderland	2015-006875	3.519.708	1.759.854	1-5-2015	1-5-2017	0	181.790	181.790	479.728	Lopend

Toelichting op de Financiële Specifieke Rijkssubsidieverantwoording

Algemeen

In deze verantwoording zijn alleen de subsidies opgenomen waarbij in de voorwaarden staat vermeld dat verantwoording via de FSR dient te worden verricht.

Gehanteerde grondslagen

De kosten zijn verantwoord conform de in de subsidietoekenning voorgeschreven methoden en grondslagen. De personeelslasten zijn opgenomen op basis van in het tijdschrijfsysteem verwerkte uren en de werkelijke kostprijs per uur van Wageningen University voor de betreffende personeelscategorie.

Bijlage 5

Bezoldiging

De bezoldiging van de topfunctionarissen van Wageningen UR is in overeenstemming met de regels van de Wet Normering Topinkomens (WNT) of wordt conform het overgangsregime in overeenstemming gebracht met de WNT. De bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht is in overeenstemming met de normen van de WNT. Wageningen UR heeft conform artikel 1.1. van de WNT de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en van de leden van de Raad van Toezicht in tabellen 20, 21 en 22 opgenomen.

Tabel 20 Bezoldiging bestuurders

Verloopstaat 2015 (Bedragen * € 1,-)		Breukink	Mol	Kropff	Fresco
A.	Bezoldiging	230.474	105.936	95.155	230.474
	min fiscale bijtelling auto	-	-	-	-
A1.	Bezoldiging minus bijtelling	230.474	105.936	95.155	230.474
B.	Persoonsgebonden uitgaven				
	Representatiekosten	3.097	-	1.167	398
	Reiskosten binnenland	19.244	15.856	4.467	21.777
	Reiskosten buitenland	3.317	5.196	6.649	12.580
	Overige kosten	712	299	977	878
B1.	Totale persoonsgebonden uitgaven	26.370	21.351	13.260	35.633
C.	Totale lasten	256.844	127.287	108.415	266.107

Verdeling over onderdelen		Breukink	Mol	Kropff	Fresco
A.	Bezoldiging minus bijtelling				
50,0%	WU	115.237	52.968	47.578	115.237
50,0%	DLO	115.237	52.968	47.578	115.237
B.	Persoonsgebonden uitgaven				
50,0%	WU	13.185	10.676	6.630	17.817
50,0%	DLO	13.185	10.676	6.630	17.817

Tabel 21 Bezoldiging topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

	L.O. Fresco	I.J.J.H. Breukink	A.P.J. Mol	M.J. Kropff	M.J. Kropff ^{a)}
Voorz. J/N	J	N	N	N	N
Ingang dienstverband	1-7-2014	1-9-2005	1-10-1987	1-1-1995	1-6-2015
Eind dienstverband	1-7-2018	Niet bepaald	Niet bepaald	1-6-2015	Niet bepaald
Benoemingsdatum RvB	1-7-2014	1-9-2005	28-5-2015	1-9-2005	n.v.t.
Duur dienstverband in 2015	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	28-5 t/m 31-12	1-1 t/m 31-5	1-6 t/m 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1	1	1
Bezoldiging					
Beloning	213.267,50	213.267,50	96.439,45	86.523,37	691,51
Belastbare onkostenvergoedingen	0,00	0,00	0,00	1.306,40	0,00
Voorzieningen beloning op termijn	17.206,50	17.206,50	9.496,20	7.325,50	0,00
Totaal bezoldiging	230.474,00	230.474,00	105.935,65	95.155,27	691,51
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	WNT-1 norm	WNT-1 norm	WNT-2 norm	WNT-1 norm	n.v.t.
Uitkering beëindiging dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014					
Duur dienstverband in 2014	1-7 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12		1-1 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (in fte)	1	1		1	
Bezoldiging					
Beloning	98.779,66	197.559,32		197.559,32	
Belastbare onkostenvergoedingen	0,00	0,00		0,00	
Voorzieningen beloning op termijn	16.457,34	32.914,68		32.914,68	
Totaal bezoldiging	115.237,00	230.474,00		230.474,00	

a) Gewezen topfunctionaris

Toelichting: In de jaarverslagen van 2013 en 2014 zijn op grond van artikel 1.1 van de WNT als topfunctionarissen aangemerkt de leden van de raad van bestuur, de algemeen directeuren van de kennisenheden en de leden van de raad van toezicht. Na de invoering van de WNT per 1 januari 2013 is meer duidelijkheid ontstaan over de uitleg van het begrip topfunctionaris. Op basis daarvan moet thans worden geconcludeerd dat de algemeen directeuren niet vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT. Gelet daarop is de bezoldiging van de algemeen directeuren niet in dit jaarverslag opgenomen. Aangezien de algemeen directeuren, gezien het voorgaande, nooit als topfunctionaris in de zin van de WNT hebben gekwalificeerd, zijn hun gegevens ook niet als 'gewezen topfunctionaris' in dit jaarverslag opgenomen.

Tabel 22 Bezoldiging toezichthouders (bedragen * € 1,- excl. BTW)

	M.J. Cohen	B.J. Marttin ^{a)}	L.C. Bruggeman	H.E. Waalkens	S. Korver ^{b)}	R.P. Smith ^{a)}
Vorz. J/N	J	N	N	N	N	N
Ingang dienstverband	1-1-2013	1-7-2011	1-1-2013	1-1-2013	1-1-2013	1-1-2013
Eind dienstverband	1-1-2017	1-7-2019	1-1-2017	1-1-2017	1-1-2017	1-1-2017
Duur dienstverband in 2015	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging						
Beloning	16.901,04	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40
Belastbare onkostenvergoedingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voorzeningen beloning op termijn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal bezoldiging	16.901,04	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Uitkering beëindiging dienstverband	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2014						
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging						
Beloning	16.901,04	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40
Belastbare onkostenvergoedingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voorzeningen beloning op termijn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal bezoldiging	16.901,04	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40	11.267,40

^{a)} Geen betaling aan betrokkene in verband met 3 partijen overeenkomst

^{b)} Bezoldiging aan vennootschap Korver beheer en management

Tabel 23 Bezoldiging niet topfunctionarissen (bedragen * € 1,-)

Functie	Directeur
Ingang dienstverband	1-4-2002
Eind dienstverband	Niet bepaald
Duur dienstverband in 2015	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1
Bezoldiging	
Beloning	196.422,67
Belastbare onkostenvergoedingen	2,50
Voorzieningen beloning op termijn	17.016,36
Totaal bezoldiging	213.441,53
Motivering overschrijding norm en andere toelichting	Afspraken gemaakt voor 2013
Uitkering beëindiging dienstverband	n.v.t.
Gegevens 2014	
Functie	Directeur
Duur dienstverband in 2014	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband in fte	1
Bezoldiging	
Beloning	200.624,38
Belastbare onkostenvergoedingen	55,00
Voorzieningen beloning op termijn	34.265,40
Totaal bezoldiging	234.944,78

Colofon

Wageningen UR, juni 2016
www.wageningenUR.nl

opmaak binnenwerk
MediaCenter B.V. Rotterdam

vormgeving en opmaak omslag
Wageningen UR, Communication Services

fotografie
Wageningen UR (voor)
Sam Rentmeester (achter, links)
Joris Schaap (achter, rechts)

To explore
the potential
of nature to
improve the
quality of life

De missie van Wageningen UR (University & Research centre) is 'To explore the potential of nature to improve the quality of life'. Binnen Wageningen UR bundelen Wageningen University en negen gespecialiseerde onderzoeksinstituten van stichting DLO hun krachten om bij te dragen aan de oplossing van belangrijke vragen in het domein van gezonde voeding en leefomgeving. Met ongeveer 30 vestigingen, 6.000 medewerkers en 9.000 studenten behoort Wageningen UR wereldwijd tot de aansprekende kennisinstellingen binnen haar domein. De integrale benadering van de vraagstukken en de samenwerking tussen verschillende disciplines vormen het hart van de unieke Wageningen aanpak.